

- **מישרד סומרהייקין** מחזיק 11 חברות — ביניהן מפעלי ים-המלח, חברת החשמל, הבנק לפיתוח-התעשייה.
- **מישרד קסלמן-קסלמן**, שמנהלו זאב גרופל הוא נשיא ליגת רואי-החשבון.
- **מחזיק 25 חברות** ממשלתיות, ביניהן חברות הספנות, עמידר, הילטון, כור.
- **מישרד צבי ליובושיץ** מחזיק 22 חברות.
- **מישרד האפט** את האפט מחזיק 15 חברות.
- **בבלי, מילנר ושות'** עובד עבור 26 חברות ממשלתיות, ביניהן אל-על, נפטא, לפידות, תדיראן. הוא מקבל מ-חברות אלו, עבור 28 אלף שעות, כ-1.4 מיליון לירות.
- **מישרד גד רופין** מטפל ב-8 חברות, המכניסות לו 357 אלף לירות לשנה.
- **מישרד יצחק מן**, לשעבר בראש הלישכה, מטפל רק ב-5 חברות, הן מכניסות לו 220 אלף לירות.
- **מישרד ברזידא** מטפל ב-14 חברות, ביניהן בתי-הדין, החברה למפעלי לי תיירות, בנק הספנות, חברת אשדוד, קו צינור-הנפט אילת-אשקלון, חברות אלו משלמות לו כ-352 אלף לירות לשנה.
- **מישרד עוזי שטיינברג** — לשעבר נציב מס-הכנסה — מטפל בארבע חברות ממשלתיות: ורד, אגריבד, אגריס, ויטקו כימיקלים. הן משלמות לו 150 אלף לירות לשנה.

רופף גורן היה פקיד בכיר במישרד הביטחון. במיסגרת תפקידו היה אחראי על בדיקת מאזני המפעלים של מישרד, ועל הקשרים עם רואי-החשבון השונים, המבקרים את החברות הכלכליות של מישרד-הביטחון. ז'ק תורן היה רואה-החשבון צעיר ונמרץ, שהשקיע מאמצים גדולים לקבל כ-לקוחות חברות של מערכת הביטחון, ידע להתיידד עם האנשים המתאימים. לפני כמה שנים פרש יוסף גורן מ-מישרד-הביטחון, הצטרף לז'ק תורן כשריף תפ שוה. מישרד המשותף, תורן-את גורן, נחשב לאחד הגדולים בענף, כאשר השמנת שלו מורכבת כמובן מחברות מישרד-הביטחון: התעשייה האווירית, אל-תא (חברה-בת של התעשייה האווירית, המייצרת מוצרי אלקטרוניקה) אורלייט, ל.מ.ל.

כדי לתת לשניים את התעשייה האווירית ואלתא, היה צורך להוציא את חברות הללו ממישרד ותיק אחר, האפט את האפט. הפשרה: בידי האפט נותרו 60% מעבודת הביקורת, גורן-תורן קיבץ לו את היתרה. גם יתרה זו, מתגלה שנה, מגיעה ל-6000 שעות עבורה בשנה בתעשייה ה-אווירית, ועוד 1600 שעות באלתא.

נתונים

משונים

נתונים על היקף השמנת הוא התגלית לו לראשונה רק עתה, בדיווח-שבון סודי שקיבלה ליגת רואי-החשבון בישראל משר-האוצר פנחס ספיר, לאחר מאבק מר שנמשך שנתיים. היה זה דו"ח מרתק מהרבה בחינות. אחת מהן: הנתונים שהגיש מישרד תורן-את-גורן.

לפי הנתונים, מעסיק המישרד חמישה רואי-החשבון, ניתוח קל מראה את המסקנות הבאות: רואה-החשבון עובד במוצע 150 שעות לחדש, או 1800 שעות לשנה. חמשת עובדי המשרד עובדים, אם כן, 9000 שעות — שזהו בדיוק מספר השעות שדיווח המישרד כי הוא עובד עבור ארבעת מפעלי מישרד הביטחון — מהם הוא מקבל 450 אלף לירות לשנה. מתי אם כן עובד המישרד עבור הלקוחות

קשרים

נפלאים

שרה רואי-החשבון — מחלקים ביניהם 134 חברות ממשלתיות. בהסתדרות התמונה דומה: שישה רואי-חשבון — מטפלים ב-294 חברות הסתדרותיות.

בראש צועד האפט את האפט, המקבל כ-3 מיליון לירות לשנה מחברות ה-סידרתיות. אחריו צועדים ליובושיץ ובבלי, ותיכף אחריהם מישרד בשם רוגן, שיש לו קשרים נפלאים בין נציגי הפועלים.

בתיאוריה, הייב רואה-החשבון לגלות נאמנות לבעלי-המניות, לשמש בתפקיד כלב-שמירה, לפקח למענם על ההנהלה.

סלמן מתפטר

נשיאות ליגת רואי-החשבון, לפני כמה ימים, הודיע על פרישתו מהעבודה, מייד לאחר הבחירות. רואי-החשבון המקופחים ניסו לתקוף מכיוון אחר: הם אירגנו סיעה בלישכתם, השיגו רוב בבחירות האחרונות, מינו את אנשיהם לכל התפקידים. כמחווה של חסד, הסכימו לאפשר לגרופל, נציג הריסר הגדולים, להיות נשיא לשנתיים בלבד, ו-אחריו, יבוא במקומו נציג הרוב. המקופחים הקימו גם ועדת-פעולה בי-עניין פיזור עבודות ממשלתיות, בראשות מנחם עלוני. הוועדה החלה לפעול בין החברות ה-ממשלתיות, ההסתדרותיות והסוכנות. התוצאה עד כה — אפס מוחלט. הממ"שלה, שהתקפלה תחת לחץ דעת-הקהל שנסערה, אמנם החליטה על שבירת ה-מונופול — אולם אינה חולמת לבצע את החלטתה שלה. ההסתדרות והסוכנות אף אינן זקוקות לשום החלטה כדי לסבר אוזני-ניים: הן פשוט מתעלמות מכל הדרישות. אפשר להבין מדוע מגינות החברות ה-ממשלתיות בקנאות כזו על רואי-החשבון שלהן: לא בקלות ניתן למצוא בעלי-מקצוע מעולים כאלה, המסוגלים להראות רוחיים — כאשר במציאות קיימים הפסדי מיליונים. אם יישבר המונופול של תריסר המוכשרים, ורואי-החשבון יזכו בתפקידים במישרד, רזו רשמי ופתוח — קשה יהיה לאלצם לגלות כישרונות מובהקים כאלה.

בתקופת המיתון — בלי שרואה-החשבון יגלה זאת. גם כיום מצוייה שורה ארוכה של חברות ממשלתיות והסתדרותיות המפסידות הון — בלי שהמאזנים יגלו זאת: איש אינו יכול לדרוש מרואה-החשבון שיכרות את הענף המספק לו המאה.

לפזר

בין כולם! פני שנתיים החלה תסיסה בין רואי-החשבון להוצאת השלל מתריסר הגדולים, וחלוקתו מחדש בין שאר רואי-החשבון. המסע הציבורי שנפתח קיבל עידוד משפע הפירסומים על הפסדי החברות הממשלתיות — שנחשבו כמצליחות, ועדת השרים לענייני כלכלה התכנסה, החליטה, כי יש לפזר את החברות הממ"שלתיות בין כל רואי-החשבון, והתפקיד הוטל על מנהל רשות החברות הממשלתיות, יעקב סלמן. סלמן ידוע כאדם ישר ונקי-כפיים, ה-ממשיץ באי-קבלת תכתיבים. הוא קיבל עליו את התפקיד, ניסה בשנה האחרונה לבצע את החלטת הממשלה. הוא נוכח כי לא ניתן לבצעה: השרים הנוגעים בדבר מסרבים למעשה לממש. בשנה שחלפה, לא עברה אף חברה ממ-שלתית מרואה-החשבון אחד לשני. סלמן הסיק את המסקנות: בפגישה עם

רואה-החשבון גרופל מחוזה של חסד

רואה-החשבון סומך 11 חברות

אולם בחברות ממשלתיות והסתדרותיות, המציאות שונה: בעלי-המניות אינם קיימים, על-מנת לקבל עבודה, הייבים רואי-החשבון לגלות נאמנות למנהלים דווקא, לא לבעלי המניות. בחברות אלה, תלוי רואה-החשבון בהנהלה, היא זו הקובעת אם הוא ימשיך לעבוד. התוצאה: אחד המישרדים הגדולים וה-מכובדים, בבלי — היה זה שאישר את מאזני חברות רסקו, צים, פויכטוונגר, הוא אישר מאזנים אלה כרווחיים — ואחר התברר, כי כל אחת מהחברות אלו הפ-סידה מעל 100 מיליון לירות.

חברת ווד הפסידה 120 מיליון לירות — בלי שרואה-החשבון הצליח לגלות זאת. חברת כור הפסידה 33 מיליון לירות, לפנור היה בתפקיד זה רואה-החשבון מוריס קנה.

חות האורחים הרבים שלו? המסקנה הבלתי-נמנעת: מספר השעות שציינן שהוא משקיע בחברות מישרד ה-ביטחון — מופרז. דהיינו: הוא מקבל את שכר-השירות שלו — עבור פחות שעות! בקרב רואי-החשבון בארץ נחשבות חברות ממשלתיות ללקוחות הטובים ביותר. עובדה זו יש בה להסביר את המאבק ה-חריף שמנהלים אותם רואי-החשבון ה-חוקים מן הצלחת, להוצאת החברות ה-ממשלתיות מידיהם של תריסר רואי-החש-בון שזכו בשמנת, ולחלק קצת לאחרים.

המאוסים

יום, מרוכזות כמעט כל החברות הממשלתיות הגדולות בידי קומץ רואי-החשבון מאושרים. הדיווח-שבון ה-סודי של ספיר מגלה את הנתונים הבאים:

להמגרפ, אולם אם הכוונה למיזוג של ממש — נותר לראות אם המיזוג אכן יציל את נעלי ירושלים — או יגרור אחריו לבוץ גם את המגרפ.

את בעייתו על-ידי מיזוג עם מיפעל-הנערי ליים המצליח שלה, המגרפ. מיזוגים הם תמיד עניין עדין, אם המלה "מיזוג" נועדה להסתייג את היסוד של נעלי ירושלים — לא יזיק הדבר במיוחד

משלס-המיסים. היה ברור שנעלי ירושלים לא יוכל להמשיך בדרכו הקודמת. מה פירוש מיוזג? לאחר שהנהלת כור הגיעה למסקנה כי נעלי ירושלים לא יוכל להפוך לרווחי, החליטה לפתור

נרכש, יחד עם מפעלים אחרים של ה-משביר, על-ידי קונצרן כור. קונצרן כור הינו גם כן גוף הסתדרותי, אולם העומדים בראשו מאמינים שמיפעל חייב לשאת את עצמו, לא לחיות מכספי